

Sygn. akt VII U 177/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

po rozpoznaniu w dniu 12 lipca 2017 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych w W.

z dnia 9 stycznia 2017 r. znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje J. K. prawo do renty z tytułu trwałej częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 września 2016 r. na stałe.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 stycznia 2017 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odmówił J. K. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Rozstrzygnięcie decyzji organ rentowy oparł na przepisach ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887) oraz umowy między Rzeczpospolitą Polską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki o zabezpieczeniu społecznym z dnia 2 kwietnia 2008 r. (Dz.U. z 23 marca 2009 r., nr 46 poz. 374) (decyzja organu rentowego z dnia 9 stycznia 2017 r., k.109 a.r.).

Ubezpieczony J. K. w dniu 17 stycznia 2017 r. złożył za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., odwołanie od powyższej decyzji organu rentowego. Odwołujący wskazał, że jego niezdolność do pracy powstała wcześniej niż 21 września 2016 r., co potwierdza badanie lekarskie dołączone przez niego do wniosku o rentę. Wobec tego odwołujący wniósł o ponowne ustalenie daty powstania niezdolności i przyznanie mu renty z tytułu niezdolności do pracy (odwołanie z dnia 17 stycznia 2017 r., k. 2 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 13 lutego 2017 r. wniósł o odrzucenie odwołania na podstawie art. 477⁹ § 3¹ k.p.c. W uzasadnieniu organ rentowy zaznaczył, że Lekarz Orzecznik ZUS w orzeczeniu z dnia 2 listopada 2016 r. uznał odwołującego za częściowo niezdolnego do pracy na okres do 30 kwietnia 2017 r. bez ustalania daty powstania niezdolności do pracy. Pomimo pouczenia zawartego w orzeczeniu J. K. nie złożył sprzeciwu do Komisji Lekarskiej ZUS w ustawowym terminie. Wobec tego, w oparciu o orzeczenie z dnia 2 listopada 2016 r., organ rentowy wydał decyzję o odmowie przyznania prawa do polskiej renty z tytułu niezdolności do pracy. Organ rentowy wskazał, że niezdolność do pracy powstała w dniu 21 września 2016

r., a ostatni okres ubezpieczenia kończy się w dniu 12 sierpnia 2014 r., co oznacza, że niezdolność do pracy powstała po upływie 18 miesięcy od ostatniego okresu ubezpieczenia. Organ rentowy zaakcentował, iż uwzględnił wszystkie udokumentowane polskie okresy ubezpieczenia J. K.. W ocenie organu rentowego J. K. w odwołaniu kwestionuje w istocie orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS. Z tych względów wniósł o odrzucenie odwołania (odpowiedź na odwołanie z dnia 13 lutego 2017r., k.9-12 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący J. K., ur. (...), jest z wykształcenia inżynierem mechanikiem, ze specjalnością samochody i maszyny robocze.

W dniu 18 października 2015 r. odwołujący uległ wypadkowi, w wyniku którego doznał złamania szyjki kości udowej prawej. Odwołujący w dniu 25 października 2015 r. był operowany w Klinice (...), wykonano u niego całkowitą protezoplastykę prawego biodra (dokumentacja orzeczniczo lekarska).

Z tych względów w dniu 21 września 2016 r. odwołujący złożył wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy. Do powyższego wniosku odwołujący dołączył kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych wraz z dokumentacją potwierdzającą te okresy, a także formularz do podania o świadczenie z amerykańskiego systemu ubezpieczeń społecznych (wniosek o rentę wraz z załącznikami, k.1-39 a.r.).

Złożenie wniosku zainicjowało postępowanie administracyjne przed ZUS. W toku postępowania wyjaśniającego organ rentowy organ rentowy potwierdził okresy za zatrudnienia-ubezpieczenia odwołującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Odwołujący natomiast został skierowany na badanie lekarskie przez Lekarza Orzecznika ZUS. Po przeprowadzeniu bezpośredniego badania i dokonaniu przedstawionej dokumentacji medycznej, w tym: kart informacyjnych z leczenia szpitalnego w 2015 r., zaświadczeń o stanie zdrowia wystawionych przez lekarzy leczących w dniu 13 września 2016 r., wyników badań dodatkowych (tj. rtg) stwierdził, iż dysfunkcje występujące u odwołującego naruszają sprawność organizmu w stopniu umiarkowanym, a naruszenie to rokuje na poprawę. W ocenie Lekarza Orzecznika aktualne naruszenie sprawności organizmu uniemożliwiają odwołującemu wykonywanie pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami, co skutkuje ustaleniem częściowej niezdolności do pracy. Wobec tego Lekarz Orzecznik w orzeczeniu wydanym w dniu 2 listopada 2016 r. uznał, iż J. K. jest częściowo niezdolny do pracy do 30 kwietnia 2017 r., a niezdolność ta pozostaje w związku ze stanem narządu ruchu (orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 2 listopada 2016 r., k. 100-101 a.r.).

Od powyższego orzeczenia J. K. nie złożył sprzeciwu do Komisji Lekarskiej ZUS (pismo procesowe odwołującego, k.20-22 a.s.).

Decyzją z dnia 9 stycznia 2017 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odmówił J. K. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że niezdolność do pracy powstała w dniu 21 września 2016 r., tj. później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania okresów ubezpieczenia, tj. w dniu 12 sierpnia 2014 r. Wobec tego, zdaniem organu rentowego, ubezpieczony nie spełnia jednego z warunków do przyznania świadczenia, dlatego renta z tytułu niezdolności do pracy mu nie przysługuje (decyzja organu rentowego z dnia 9 stycznia 2017 r., k.109 a.r.).

Sąd postanowieniem z dnia 22 lutego 2017 r. dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego lekarza specjalisty ortopedy, celem ustalenia czy odwołujący jest niezdolny czy też całkowicie niezdolnym od pracy, ze szczególnym wskazaniem daty powstania tej niezdolności, czy jest to niezdolność trwała, czy okresowa, a jeżeli okresowa, to na jaki okres, jeżeli nastąpiła zmiana stanu zdrowia ubezpieczonego to na czym polegała (postanowienia z dnia 22 lutego 2017r., k. 17 a.s.).

W opinii z dnia 3 kwietnia 2017 r. biegły ortopeda- traumatolog K. K. rozpoznał u odwołującego stan po złamaniu szyjki kości udowej prawej, po całkowitej protezoplastyce prawego stawu biodrowego, chorobę zwyrodnieniową lewego stawu biodrowego, a także objawy choroby zwyrodnieniowej prawego stawu kolanowego. Biegły po zbadaniu odwołującego i zapoznaniu się z dokumentacją medyczną stwierdził u niego znaczna niewydolność prawej kończyny

dolnej spowodowaną przebytym złamaniem i chorobą zwyrodnieniową. Zdaniem biegłego nie należy oczekiwać poprawy sprawności i wydolności chodu do czasu wykonania ewentualnej reoperacji prawego stawu biodrowego i protezoplastyki prawego stawu kolanowego. Z tych względów biegły uznał odwołującego za trwale, częściowo niezdolnego do pracy, od dnia złamania szyjki prawej kości udowej, tj. od 19 października 2015 r. (opinia biegłego ortopedy-traumatologa, k. 28 a.s.).

Do powyższej opinii, żadna ze stron nie zgłosiła zastrzeżeń (pismo procesowe z dnia 29 maja 2017r., k.41-42 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach rentowych. Zdaniem Sądu powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

Sąd Okręgowy, jako kluczowy dla rozstrzygnięcia sprawy uznał materiał dowodowy w postaci opinii biegłego sądowego powołanego w sprawie, albowiem opinia ta pozwoliła na dokładne ustalenie charakteru i zakres dysfunkcji jakie występują w organizmie odwołującego. Zdaniem Sądu opinia biegłego została wydana w oparciu o obiektywne wyniki badań odwołującego, a biegły lekarz sporządzający tę opinie jest specjalistą w swojej dziedzinie, posiadającym bogatą wiedzę medyczną i wieloletnie doświadczenie zawodowe.

W ocenie Sądu, z treści tej opinii jednoznacznie wynika, iż stan zdrowia odwołującego czyni go częściowo niezdolnym do pracy.

W ocenie Sądu zgromadzony materiał dowodowy był wystarczający do wydania orzeczenia.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie zważył, co następuje:

Odwołanie J. K. do decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 9 stycznia 2017 r., znak (...) jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Podstawą do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy jest przepis art. 57 ust. 1. ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2016 r., poz. 1383 ze zm., dalej: ustawa emerytalna), zgodnie z którym renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące przesłanki:

1. jest niezdolny do pracy;
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
3. niezdolność do pracy powstała w okresach składkowych wymienionych w ustawie, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

W powołanym przepisie określono zatem warunki konieczne do stwierdzenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Warunki te muszą być spełnione łącznie. Prawo do renty uzależnione jest przede wszystkim od faktu wystąpienia niezdolności do pracy, a ponadto niezbędne jest posiadanie wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego oraz powstanie niezdolności do pracy nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania okresów wymienionych w ustawie (z uwzględnieniem art. 57 ust. 2 ustawy emerytalnej).

Z kolei w myśl art. 58 ust. 1 ustawy emerytalnej warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej:

- 1) 1 rok - jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat;

- 2) 2 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat;
- 3) 3 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat;
- 4) 4 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat;
- 5) 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

Definicję osoby niezdolnej do pracy zawiera art. 12 ust. 1-3 ustawy emerytalnej, który stwierdza, że jest nią osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, natomiast częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Oceny niezdolności do pracy, jej stopnia oraz ustalenia daty powstania niezdolności do pracy, trwałości lub przewidywanego okresu niezdolności do pracy dokonuje w formie orzeczenia Lekarz Orzecznik ZUS. Od orzeczenia Lekarza Orzecznika osobie zainteresowanej przysługuje sprzeciw do Komisji Lekarskiej ZUS. Komisja Lekarska rozpatrując sprzeciw lub zarzut wadliwości, dokonuje w formie orzeczenia oceny niezdolności do pracy i jej stopnia oraz trwałości lub przewidywanego okresu niezdolności do pracy. Orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS, od którego nie wniesiono sprzeciwu lub co, do którego nie zgłoszono zarzutu wadliwości, albo orzeczenie Komisji Lekarskiej, stanowi dla organu rentowego podstawę do wydania decyzji w sprawie świadczeń, do których prawo jest uzależnione od stwierdzenia niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji (art. 14 ust. 1 pkt. 1 oraz art. 14 ust. 2a, 2e, 2f i ust. 3 ustawy emerytalnej).

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego odrzucenie na podstawie art. 477⁹ § 3¹ k.p.c. Zaznaczenia wymaga, iż przepis ten nakazuje sądowi odrzucić odwołanie w sprawie o świadczenie z ubezpieczeń społecznych, do którego prawo jest uzależnione od stwierdzenia niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji, a podstawę do wydania decyzji stanowi orzeczenie Lekarza Orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli osoba zainteresowana nie wniosła sprzeciwu od tego orzeczenia do Komisji Lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i odwołanie jest oparte wyłącznie na zarzutach dotyczących tego orzeczenia.

Poza sporem jest okoliczność, iż ubezpieczony nie wniósł sprzeciwu od orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 2 listopada 2016 r. uznającego go za częściowo, okresowo niezdolnego do pracy do 30 kwietnia 2017 r. Ubezpieczony został prawidłowo pouczony przez organ rentowy o możliwości wniesienia sprzeciwu od orzeczenia Lekarza Orzecznika. Z tych względów organ rentowy uznał, iż w odwołaniu z dnia 17 stycznia 2017 r. J. K. kwestionuje powyższe orzeczenie, co stanowi przesłankę do jego odrzucenia. Należy zaznaczyć, że odwołujący w piśmie procesowym z dnia 7 marca 2017 r. wyjaśnił, że nie wnosił sprzeciwu od orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS, bowiem orzeczenie to jest dla niego korzystne.

Podkreślenia wymaga, iż Lekarz Orzecznik ZUS orzekł o częściowej niezdolności odwołującego do pracy do 30 kwietnia 2017 r., jednakże nie wskazał daty powstania tej niezdolności. Następnie organ rentowy wydał decyzję, w której uznając za datę powstania niezdolności do pracy datę złożenia wniosku o rentę uznał, że niezdolność do pracy powstała później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania okresów ubezpieczenia.

Mając na uwadze powyższe, w ocenie Sądu Okręgowego, nie ulega wątpliwości, iż odwołanie J. K. odnosiło się do decyzji organu rentowego z dnia 9 stycznia 2017 r., znak (...), w zakresie w jakim ZUS uznał w niej, iż niezdolność do pracy powstała w dniu złożenia wniosku o rentę.

Wobec tego Sąd Okręgowy uznał, że wniosek organu rentowego o odrzucenie odwołania nie podlega uwzględnieniu.

Celem ustalenia daty powstania niezdolności do pracy, Sąd w toku postępowania dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego lekarza specjalisty ortopedy-traumatologa.

Sąd oparł się na ustaleniach poczynionych w opinii biegłego, bowiem schorzenia opisywane przez odwołującego znajdują się w zakresie jego specjalności. Biegły w sposób jednoznaczny wskazał, iż należy uznać odwołującego za trwale, częściowo niezdolnego do pracy od 19 października 2015 r.

Analizując opinię biegłego Sąd doszedł do przekonania, że stanowi ona miarodajny i wiarygodny dowód w sprawie, gdyż wydana została przez specjalistę z zakresu schorzeń występujących u ubezpieczonego, a ponadto poprzedzona została analizą dokumentacji lekarskiej ubezpieczonego i jego badaniami. Wydając rozstrzygnięcie Sąd miał także na względzie stanowisko zajęte przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 października 2009 r. (II UK 106/09), w którym Sąd ten stwierdził, że ocena całkowitej bądź częściowej niezdolności do pracy, w zakresie dotyczącym naruszenia sprawności organizmu i wynikających stąd ograniczeń możliwości wykonywania pracy, wymaga z reguły wiadomości specjalnych (opinii biegłego z zakresu medycyny). Przy ocenie niezdolności do pracy, w myśl art. 12 ustawy rentowej, o tej niezdolności nie przesądza wyłącznie ocena medyczna stwierdzająca występowanie określonych jednostek chorobowych i ich wpływ na funkcjonowanie organizmu człowieka, tylko decydujące znaczenie ma ocena prawna dokonana w oparciu o okoliczności natury medycznej i okoliczności innej natury, w tym zwłaszcza poziom kwalifikacji ubezpieczonego, możliwości zarobkowania w zakresie tych kwalifikacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art. 12 ust. 1 i 3 oraz art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej w związku z art. 278 § 1 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Okręgowy podzielił wnioski z opinii biegłego i uznał, iż z uwagi na niewydolność prawej kończyny dolnej, wynikającą z przebytego złamania oraz choroby zwyrodnieniowej, odwołujący jest trwale, częściowo niezdolny do pracy od dnia, w którym doznał złamania.

Wobec tego należy stwierdzić, że niezdolność do pracy odwołującego powstała przed upływem 18 miesięcy od ostatniego okresu ubezpieczenia. W związku z tym, w ocenie Sądu Okręgowego, odwołujący spełnił wszystkie przesłanki warunkujące przyznanie prawa do świadczenia.

Odnosnie ustalenia terminu od jakiego Sąd Okręgowy przyznał odwołującemu prawo do renty zastosowanie znajduje w tym zakresie art. 129 pkt 1 ustawy emerytalnej, w oparciu o który świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Sąd zważył, że ubezpieczony złożył wniosek o prawo do wcześniejszej emerytury w dniu 21 września 2016 r. Dlatego też, na podstawie powołanego art. 129 ust.1 ustawy emerytalnej, prawo do wcześniejszej emerytury zostało mu przyznane od dnia 1 września 2016 roku.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.